

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за червень 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять протягом червня відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) для дослідження на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин.

За результатами вимірювань виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом:

- **нікелю та його сполук (норма-34 мкг/дм³)** по 7 пунктах моніторингу:
 - 46,5 мкг/дм³ р. Хомора 500 м нижче випуску ТОВ «ПКПФ-Україна» (в 1,4 раза);
 - 42,7 мкг/дм³ р. Случ с. Коржівка (в 1,3 раза);
 - 39,0 мкг/дм³ р. Хомора 500 м вище випуску ТОВ «ПКПФ-Україна» (в 1,1 раза);
 - 38,0 мкг/дм³ р. Хомора с-ще Понінка (в 1,1 раза);
 - 37,2 мкг/дм³ р. Хомора м. Полонне (в 1,1 раза);
 - 36,9 мкг/дм³ р. Случ с. Красносілка (в 1,1 раза);
 - 34,5 мкг/дм³ р. Случ с. Чернелівка (в 1,01 раза).
- **кадмію та його сполук (норма-1,5 мкг/дм³)** по 2 пунктах моніторингу:
 - 5,5 мкг/дм³ р. Случ с. Коржівка (в 3,7 раза);
 - 1,6 мкг/дм³ р. Горинь с. Висоцьк (в 1,1 раза).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

- пестициди: хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 20 створів; тербутрин – 14 створів, пара-пара-ДДЕ – 2 створи; пара-пара-ДДД, пара-пара-ДДТ та квіноксифен по 1 створу;
- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – 24 створи, бензо(а)пірен, бензо(к)флуорантен та бензол по 2 створи; бензо(б)флуорантен- 1 створ.
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 4 створи.
- леткі органічні сполуки: тетрахлоретилен – 1 створ.
- важкі метали: нікель-12, хром – 10, кадмій – 4 та миш'як – 2 створи.

Порівняно з квітнем зріс рівень забруднення води за вмістом нікелю (у травні було зафіксовано перевищення ЕН_{Яmax} по 3 створах).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального. В річках Уборть, Уж, Хомора та Случ (м. Звягель) фіксується органічне забруднення за показником БСК₅. Водночас у річках Прип'ять, Горинь, Льва, Стир та Ствига виявлено підвищений вміст нітрит-іонів, а в річках Прип'ять, Льва та Ствига – амоній-іонів.

Порівняно з травнем у питних водозаборах суббасейну фіксується ріст вмісту заліза загального (окрім р. Случ Чернелівське вдсх.) та зниження марганцю (окрім р. Уж). В транскордонних водотоках фіксується ріст нітрит-іонів (окрім р. Льва), амоній-іонів (окрім річок Горинь та Стир), а в річках Прип'ять, Льва та Уборть заліза загального.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Питні водозабори:

ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- **ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)**

мінімальне значення: 31,14 мгО/дм³ р. Уж, м. Коростень

максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 64,12 мгО/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
- 53,77 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.
- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,42 мгО₂/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький
максимальне значення – зафіксовано **перевищення**:

- 5,28 мгО₂/дм³ р. Хомора, м. Полонне;
- 3,20 мгО₂/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 3,04 мгО₂/дм³ р. Уж, м. Коростень.

БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ

- амоній іони (норма – 1,28 мг/дм³): в межах від 0,16 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель до 0,73 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм³): в межах від 0,090 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне до 0,238 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- нітрат-іони (норма – 45 мг/дм³): в межах від 2,47 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 3,04 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм³): в межах від 0,058 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 0,162 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 235 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень до 421 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:
- 0,825 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- 0,360 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 0,348 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 0,250 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) - **зафіксовано перевищення**:
- 0,144 мг/дм³ р. Уж, м. Коростень;
- 0,077 мг/дм³ р. Случ, м. Звягель;
- 0,070 мг/дм³ р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 0,064 мг/дм³ р. Хомора, м. Полонне.

Транскордонні ділянки водотоків:

ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ

- БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)
мінімальне значення: 1,60 мгО₂/дм³ р. Стир, с. Зарічне
максимальне значення: зафіксовано **перевищення** - 3,44 мгО₂/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.
- ХСК (норма - 50 мг О/дм³)
мінімальне значення: 21,15 мгО/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк
максимальне значення: 35,58 мгО/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ

- амоній іони (норма – 0,5 мг/дм³): в межах від 0,208 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до зафіксовано **перевищення**:
- 1,279 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
- 1,009 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
- 0,616 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,610 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.
- фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм³): в межах від 0,055 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 0,257 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;

- нітрат-іони (норма – 40 мг/дм³): в межах від 0,780 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне до 3,610 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм³): в межах від 0,048 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська до зафіксовано **перевищення**:
 - 0,206 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,165 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,154 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,152 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,150 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.
- сухий залишок (норма – 1000 мг/дм³): в межах від 191 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди до 280 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:

- залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм³) зафіксовано **перевищення**:
 - 1,650 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
 - 1,162 мг/дм³ р. Льва, с. Переброди;
 - 0,836 мг/дм³ р. Прип'ять, с. Сенчиці;
 - 0,698 мг/дм³ р. Ствига, с. Познань;
 - 0,297 мг/дм³ р. Горинь, с. Висоцьк;
 - 0,232 мг/дм³ р. Стир, с. Зарічне.
- марганець (норма - 0,01 мг/дм³) – зафіксовано перевищення
 - 0,198 мг/дм³ р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 1,49-12,0 мгО₂/дм³. Порушення кисневого режиму фіксувалось у питних водозаборах м. Хмельницький (1,49 мгО₂/дм) в р. Случ та м. Полонне (3,0 мгО₂/дм³) в р. Хомора.

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» <http://monitoring.davr.gov.ua/>.

**Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод
суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області
за червень 2025 року**

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами вимірювань протягом червня виявили перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості за вмістом:

• **нікелю та його сполук – 5 створів (норма-34 мкг/дм³):**

- 94,5 мкг/дм³ - р. Ів'янка, с. Харитонівка (в 2,8 раза)
- 94,2 мкг/дм³ - р. Мика, с. Кичкирі (в 2,8 раза)
- 91,8 мкг/дм³ - р. Возня, с. Рудня Хочинська (в 2,7 раза)
- 91,1 мкг/дм³ - р. Ірша, м.Малин (в 2,7 раза)
- 43,6 мкг/дм³ - р. Гуйва, с. Пряжів (в 1,3 раза).

Крім того, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:

- поліароматичні вуглеводні: флуорантен – усі 9 створів;
- пестициди: тербутрин -8 (окрім Мики) та хлорфенвінфос (суміш цис-, транс-ізомерів) – 7 створів (окрім р.Возня та Ірша, Малинське в-ще);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – р. Гнилоп'ять;
- метали: нікель - 3 створи (окрім р. Тетерів), хром загальний - 7 створів (окрім Тетеріва та Ірші, Іршанське в-ще) та кадмій – 4 створи (Возня, Мика, Роставиця та Гуйва).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:

Органічне забруднення

• ХСК (норма - 50,0 мгО/дм³)

мінімальне значення: 28,91 мгО/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення: 35,58 мгО/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів

• БСК₅ (норма - 3,0 мгО₂/дм³)

мінімальне значення: 2,96 мгО₂/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова

максимальне значення – зафіксовано перевищення:

- 3,36 мгО₂/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир
- 3,36 мгО₂/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,28 мгО₂/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин
- 3,04 мгО₂/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська

Біогенне забруднення

• амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм³): в межах від 0,18 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів до 0,31 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;

• нітрат - іони (норма - 45 мг/дм³): в межах від 0,86 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 1,42 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;

• нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм³): в межах від 0,018 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів та р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,058 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

• фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм³): в межах від 0,073 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,105 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;

• сухий залишок (норма - 1000 мг/дм³): в межах від 294 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 421 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Небезпечні речовини:

Зафіксовано перевищення вмісту показників:

● заліза загального (норма - 0,1 мг/дм³):

- 0,605 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,492 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,312 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,305 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,288 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм³):

- 0,112 мг/дм³ р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,098 мг/дм³ р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,090 мг/дм³ р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,072 мг/дм³ р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
- 0,063 мг/дм³ р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 11,76-12,88 мгО₂/дм³, при нормі не менше 4,0 мгО₂/дм³.